

Skrif Bjarna úr 6. bekk MR

Bjarni Benediktsson – Ritdómur – Skinfaxi – Ragnarrök – Menntaskólinn í Reykjavík

Ath. Bjarni skrifaði þessa grein aftan á Frumvarp fjárlaga frá 1922 sem er væntanlega frá Sveini föður hans. Þess vegna eru frumvörpin á meðal þessara skjala.)

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Uppvaxtar- og námsár

Askja 1-1, Örk 4

ATHUGASEMDIR VIÐ FRUMVARP ÞETTA.

Við 2. gr.

Það varð ekki hjá því komist að láta launaviðbót þá sem ákveðin er sendiherranum í Kaupmannahöfn með fjárlögum fyrir 1923, ná einnig til ársins 1922.

Við 3. gr.

1-2. Kostnaður þessi var óumflýanlegur vegna nauðsynlegra breytinga á rafveitunni á Kleppi og Vífilsstöðum.

3. Utanfararstyrkur þessi var veittur samkvæmt tillögum fjárveitinganefndar neðri-deildar Alþingis til þess að þátttaka gæti orðið hjeðan á alþjóðþingi hjúkrunarkvanna 1922.

4. Alþm. Sveinn Ólafsson hafði símað ráðuneytinu og beðið um að augnlæknir yrði sendur til Austfjarða, þarsem um 40 sjúklingar nauðsynlega þyrftu á augnlækni að halda. Væru sumir þeirra ekki ferðafærir, en aðrir fátakir, og gætu ekki greitt kostnað við ferð til Reykjavíkur. Þótti því ekkert undanfari að senda augnlækni til Seyðisfjarðar.

5. Eins og influensan hefur hagað sjer síðustu árin, hefur þótt nauðsynlegt að setja sjerstar varnir gegn henni, þegar vart hefur orðið við hana.

Við 4. gr.

Fulltrúar frá sýslunefndunum í Dalasýslu og Snæfellsness- og Hnappadalssýslu sneru sjer til ráðuneytisins á síðastliðnu sumri og fóru þess á leit, að ríkissjóður hlýpi að einhverju leyti undir bagga með nefndum sýslum, til þess að rjetta við fjárhag Preiðafjarðarbátsins "Svanur", sem er mjög bágborinn, skuldirnar taldar um 54000,00 kr., að frádregnu hugsanlegu verði bátsins. Ráðuneytið treysti sjer ekki til að gjöra annað í þessu máli, en að gefa loforð um að fara fram á það við Alþingi í væntanlegu frumvarpi til fjáráukalaga, að ríkissjóður greiddi einn þriðja hluta nefndrar upphæðar, eða 18000.00 kr.

Við 5. gr.

1. Endurbygging hins brunna íbúðarhúss á Mælifelli hefur orðið mjög dýr, eða 30000 kr. + vátryggingarupphæð hins brunna húss, kr. 3116,66. En þetta hefur verið gjört í samráði við Alþingi.

2. Viðbótarstyrkur til húsbyggingar á Sandfelli, er veittur eftir tillögum neðri-deildar Alþingis.

3. Til undirbúnings bæjargerðar í Reykholti eru veittar á fjárlögum 1922 kr. 2500,00. Í stað þessa hefur verið ákveðið, í samráði við prestinn og húsameistara, að gera við bæinn þar fyrir alt að 4000 kr., svo að orðið geti til nokkurrar frambúðar, og hafa til þessa þegar verið greiddar, auk hins veitta fjár 2500 kr., kr. 599,60.

4. Jarðvegurinn í hinum nýja kirkjugarði hefur reynst svo grunnur, að flytja hefur þurft mold í garðinn smátt og smátt.

5. Þarsem fram hefur komið eindregin ósk frá Háskólanum um að raflýst yrðu herbergi þau er hann notar í Alþingishúsinu þótti eigi annað fært en að verða við þeirri beiðni.

6. Það hefur orðið nauðsynlegt að útbúa útihús Mentaskólans til þess að hafa þar áhöld, sem notuð eru við kenningu í eðlisfræði og til notkunar sem tilraunaskála.

7. Þarsem allir skólar eru orðnir raflýstir, þótti eigi annað fært, en að hið sama væri gjört við Kennaraskólann, einnig af þeirri ástæðu að gasáhöld skólans væru úr sjer gengin.

8. Það hefur þótt óhjákvæmilegt að láta fara fram höfuðviðgerð á gagnfræðaskólahúsinu á Akureyri. Hefur, þegar þetta er ritað, verið greiddar til þess 52000 kr., en kostnaður mun verða als 59000 kr.

9. Eftir upplýsingum frá skólameistara var nauðsynlegt að lóð þessi væri keypt, til afnota fyrir nemendur, og samkvæmt eindregnum með málum hans var því fjed veitt.

10. Ljósáhöld varð að kaupa til Stýrimannaskólans vegna þess, að rafveita var lögð í skólahúsið.

11. Það hefur lengi verið ráðgert að koma á raflýsingu á bændaskólanum á Hvanneyri. Þar eð nú fjell til á þessu ári, er rafveita Reykjavíkur komst á, hreyfivjel m.m., sem ríkissjóður átti, þótti ekki rjett að draga þetta lengur og var því ráðist í það á síðastliðnu hausti.

12. Ferðastyrkur forstöðukonu Daufdumbraskólans var notaður á árinu 1922. og útborgaður. En þessi upphæð er annars veitt fyrir 1923, en verður auðvitað þá ekki notuð.

Við 6. gr.

1-4. Þetta eru alt ferðastyrkir, sem rjett hefur þótt að veita.

5. Með því búast mátti við, að forngripir þessir, sem eru all merkir, færu forgörðum, eða yrðu sendir burt úr landinu, þótti tjett að veita fje til að kaupa þá.

6. Þar sem framsögumaður fjárlaganna í neðri-deild, á Alþingi 1922 taldi sjálfsagt, að tónskáldinu Sveinbj. Sveinbjörnsson hefði verið veittur sami styrkur fyrir 1922, ef fjárlagalög hefðu verið samþykkt fyrir það ár, og honum var veittur á fjárlögum fyrir 1923, þótti stjórnarráðinu rjett að veita honum styrk fyrir 1922, þegar þess var farið á leit og tónskáldið fluttist hingað á því ári.

7. Guðbrandur Jónsson rithöfundur sótti um til ráðuneytisins á síðastliðnu hausti 3500 kr. styrk úr ríkissjóði til þess að gefa út bækling á þýsku um Island og aðallega íslenskar afurðir. 10 Alþingismenn höfðu gefið skrifleg meðmáli til styrkveitingarinnar. Þar eð ráðuneytið verður að telja, að slíkur bæklingur geti orðið til töluverðs gagns, aðallega fyrir sölu íslenskra afurða í þýskumælandi löndum, veitti það loforð um að leita fjárveitingar í þessu skyni í frumvarpi til fjárlagalaga.

8. Verslunarráð Islands ákvað í fyrra að koma á fót frjettastofnun fyrir kaupþýslu- og útgerðarmenn, sem jafnframt yrði almennur samkomu staður fyrir þá. Beiddist það styrktar úr ríkissjóði til þessarar stofnunar og þótti sjálfsagt að verða við þessari beiðni og veita þenna styrk.

Einar Benediktsson

9. Iðnfræðifjelag Íslands fór fram á að ríkissjóður veitti styrk til verlaunaritgerðar um iðnfræðileg efni, og þótti ekki ástæða til að synja um þenna litla styrk.

Við 7. gr.

1. Búnaðarfræðifjelag Íslands hefur vakið athygli á því, að prestsetrið Mosfell, sem verður laust til ábúðar á næsta vori, sje einkar vel fallið til þess að mynda þar nýbýli, því auk afar mikils beutilands, eigi jörðin í hinum svo nefndu "Viðrum" alt að 150 ha. svæði, sem sje ágætlega fallið til túnræktar. Mælti Búnaðarfræðifjlagið með því, að byrjað væri að undirbúa þetta svæði til notkunar með hinum svonefnda "Dúfnabana", og þótti því rjett í þessu skyni að veita þessa upphæð gegn því, að Búnaðarfræðifjlagið veitti jafnháa upphæð til verksins og sæi um framkvæmd á því.

2. Í byrjun ársins 1922 var enn ófullgerður efsti kaflinn aðfærsluskurðarins um 600 metrar, ennfremur að ganga frá skurðmynni og setja upp nokkrar timburstíflur. Í þessum kafla skurðarins var hraunklökk í botni, sem alla varð að spreggja. Var það mjög sein unnið og dýrt verk, en er nú lokið að heita má, svo unnt verður að ná áveituvatni á Skeiðin í fyrsta sinn á næstkomandi vori.

Þá er byrjað var á framkvæmdum áveitufyrirtækis þessa, var heitið fjórðungsstyrk úr ríkissjóði. Verkið var unnið mest á verstu dýrtíðar árunum og hefur farið mjög fram úr áætlun þeirri, sem gerð var 1916. Mun kostnaðurinn væntanlega verða um 400 þúsund krónur, en Alþingi og landsstjórn hefur undanfarin ár talið skylt að styrkja ræktunarfyrirtæki þetta þar til það væri fullgert.

3. Fjárveiting nægði ekki, og þótti því sjálfsagt að veita nauðsynlega viðbót, sem sömu skilyrðum og fjárveiting.

4. Einar Benediktsson fyrverandi sýslumaður hafði boðið atvinnumálaráðherra Pjetri heitnum Jónssyni kaup á uppdráttum og lýsingum af helstu mómyrum hjer í landi, sem breskt fjelag hafði látið gera. Það er upplýst, að Einari hafði verið gefið vilýrði fyrir kaupunum, og þótti því rjett að kaupa uppdrættina og lýsingarnar, enda er hvortveggja vel úr garði gert, og það getur komið sjer vel seinna, að þeir sjeu á takteinum í stjórnarráðinu. Kaup þessi voru þorin undir fjárveitinganefnd neðri-deildar á síðasta Alþingi, og var hún ekki mótfallin þeim, ef vilýrði um þau lægi fyrir.

5. Þetta er samskonar kostnaður vggð skrifstofu húsameistara og áður hefur verið veittur.

6. Þetta er viðbót við laun sendimannsins á Spáni 1922, útborgað af sendiherraskrifstofunni í Kaupmannahöfn.

Það kemur þessu á minni minni. En um stundir mætti mér að halda
sér við þar stöðvegur, sem ver þessum og regna að feta oss áfram
með hjálpi þeirra, en þá lítur maðinn einhverja vegum seona út.
Þjótinnar er sem einstaklingar. Þar hafa allveg ein og þeir
þessu sál og líkama. Þar hafa einnig ári og lagin tanga þessi.
Þessuvarandi byggja mannum má þar telja fjöldinn og hugann
hann. Fjöldinn, sem allir fylgja útja hjálpa, en allir líta út
á. En samvarandi ~~með~~ ^{heilum} eru svo mentarnemur og hinir
vátandi manna fjöldi þess. Allveg ein og ni einstaklingarnir
verða að vísu sambærilegt, til þess að halda uppi lögun og
velli. Þar fyrir áttu menn í hattu oft bæt. líf sitt og eignir
þessu rómum og góðsdeildum. Þetta frumástand heitir lengi og
heit samstíttar umfá, þar sem innviðandi stjórnin er
örtin svo öflug að hún er þar um það, að halda uppi
lögun og velli meðal þessara. En þessi löglega gífurð
hafa einangis komist á upphaflega með flötugum bardögum
og ófriði. Þessu er þá á ófriðinum er oft svo nærtækt.
Enda er þá áhættu að svo sem einstaklingarnir vilja
oft föma lífi sínu sakir málefna sína, þannig vilja
þjótinnar bæt einnig, og er þá þessu vert en eig lasti,
hvort svo, sem friðarskurnarnir kemna að segja.
En svo sem ein hún völdugati og vitrosti, var
þá lokum gífurleikinn í viðskiptum einstaklinganna.
Þannig kemur einnig sér tími, að ófriði verða veltir,
þegar ein fjöldi eta margar samstíttar þjótinnar eru örtar
svo völdugar, aðstandandi að þar geta haldið uppi lögun
og velli með þjótunum, en blóð sithelliga, svo sem ni
er örtin í hinni fullkomnari viljun. En þar, sem
viken þóku fyrst að myndast övsi verra eftir þá að
máttinum fyrst faddist, þar máttinn og vilji er hær
vegur að epli sínu allveg hún sönnu fyrirbyggja. Þá er
aldrin þá að eða þá er stund uppreminn að ritin og
hún vátandi speki geti allveg örtin einnig í viðskiptum
þjótanna. En ein stund kemur, of manna hegna sigi
athuggi sínu frá þessum heit að ritum máttinn,
að þessu máttinn, sem ver manna aldrei þá veinin
botni is gannig er þá svo þannig þess að góðvili
viken þóttu á Mars, ávann, þessuvarandi og hvort
þá ni heitir, einstaklinginn þessu og samstíttar hegvarfar
verð: þessu til þess að hjálpa öðrum haldur verður þá
aldrin til hinnar seinni. Egret. Þessu minnar.

Manuscript: b. Webb.

FRUMVARP

TIL FJÁRAUKALAGA FYRIR ÁRIÐ 1922.

(Lagt fyrir Alþingi 1923)

1. gr.

Sem viðbót við gjöldin, sem talin eru í fjárlögunum fyrir árið 1922. veitast kr. 222,078,25 til útgjalda þeirra sem tilfæró eru hjer á eftir.

2. gr.

Sem viðbót við 10. gr. fjárlaganna (sendiherra, utanrikismál og ríkisráðskostnaður) veitast 12000,00 kr. Launaviðbót sendiherra í Kaupmannahöfn. kr. 12000,00

Sem viðbót við 12. gr. fjárlaganna (læknaskipun ofl.) veitast kr. 7687,55

1. Til viðauka og breytingar við rafveituna á Kleppsspítala.....	kr. 1854,10
2. Kostnaður við raflagningu til Vífilisstaða	3149,50
3. Utanfararstyrkur frá Þjarnhjóðinsson...	1000,00
4. Kostnaður við augnlakningaferðalag til Austfjarða.....	1382,05
5. Ýmsl. kostnaður við varnir gegn influenzu	301,90

Samtals kr. 7687,55

4. gr.

Sem viðbót við 13. gr. fjárlaganna (til samgöngumála) veitast kr. 18000,00.
Til Breiðafjarðarbátsins "Svanur"..... 18000,00

5. gr.

Sem viðbót við 14. gr. fjárlaganna (kirkju- og kenslumál) veitast kr. 34791,09

1. Kostnaður við húsbýggingu á prestssetrinu Mælifelli.....	kr. 26883,34
2. Viðbótarstyrkur til húsbýggingar á Sandfelli	2000,00
3. Til þajargerðar í Reykholti.....	599,60
4. Til uppfyllingar á kirkjugarðinum í Reykjavík.....	5308,15

El. kr. 34791,09

Handwritten notes on the left margin:
Svanur
1774

Handwritten numbers and scribbles at the bottom left:
9.984
11136
919275
1774
84949
10007

	Fl. kr. 34791,09
5. Til raflagningar í Alþingishúsið (Háskólan).....	2200,00
6. Til tilraunaskóla Mentaskólans.....	1192,73
7. Til raflagningar í Kennaraskólann...	3000,00
8. Höfuðviðgerð gagnfræðaskólahússins á Akureyri.....	59000,00
9. Andvirði fyrir lóð, keyrta í þarfir gagnfræðaskólans á Akureyri.....	4200,00
10. Rafljósaáhöld til Stýrimannaskólans.	707,60
11. Til rafljósastöðvar og raflagningar á Hvanneyri.....	15500,00
12. Utanfararstyrkur forstöðukonu Dauf- dumbraskólans.....	1500,00

Samtals kr, 122,091,42

6. gr.

Sem viðbót við 15. gr. fjárlaganna (vísindi,
bókmentir og listir) veitast kr. 18,450,00.

1. Til ferðar Einars H. Kvaran rithöfundar á alþjóðafund í Lausanne 1921.....	kr. 1500,00
2. Til ferðar Lárusar H. Bjarnasonar hæstarjettardómara, á fund norræna lögfræðinga í Kristkaniu.....	1500,00
3. Til ferðar sendiherra Sveins Björns- sonar á sama fund.....	850,00
4. Til ferðar fornmenjavarðar Matthíasar Þórðarsonar, á fornfræðingamót.....	1500,00
5. Til að kaupa forngripi frá amtmannsfrú M. Havsteen.....	3500,00
6. Til próf. Sveinbj. Sveinbjörnsson....	4000,00
7. Til Guðbrandar Jónssonar fyrir að gefa út bækling á þýsku um Ísland.....	3500,00
8. Til frjettastofu Verslunarráðs Íslands	2000,00
9. Til Iónfréðifjelags Íslands, til verð- launa fyrir ritgerð um iónfræðileg efni	100,00

Samtals kr. 18,450,00

7. gr.

Sem viðbót við 16. gr. fjárlaganna (verkleg fyrir-
tak) veitast kr. 43,849,28.

1. Til jarðabóta á Mosfelli.....	kr. 9000,00
2. Til Skeiðaáveitunnar.....	19000,00
3. Til brimbrjóts í Bolungarvík.....	8000,00
4. Til Einars Benediktssonar fyrir upp- drætti af mómýrum.....	5000,00
5. Kostnaður við skrifstofu húsameistara	2549,28
6. Til Gunnars Egilson.....	300,00

Samtals kr, 43849,28

